

Brüsszel, 2021.10.29.
COM(2021) 963 final

2021/0359 (BUD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS HATÁROZATA

a Horvátországnak a 2020. december 28-án kezdődött földrengéssorozattal kapcsolatban nyújtandó segítség céljából az Európai Unió Szolidaritási Alapjának igénybevételéről

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

E határozat tárgya az Európai Unió Szolidaritási Alapjának (a továbbiakban: az EUSZA) a 2012/2002/EK tanácsi rendelet¹ (a továbbiakban: a rendelet) szerinti igénybevétele 319 192 359 EUR összegben, mely a Horvátországnak a 2020. december 28. és 2021. február 21. között bekövetkezett földrengéssorozattal kapcsolatban történő támogatásnyújtást szolgálja.

Ezt az igénybevételt a DEC 28/2021. sz. előirányzat-átcsoportosítás kíséri, amelyben a Bizottság javasolja, hogy 277 866 852 EUR összeget csoportosítsanak át a szolidaritási és sürgősségisegély-tartalékból (a továbbiakban: SEAR) kötelezettségvállalási és kifizetési előirányzatok formájában az EUSZA operatív költségvetési sorára. Ezek az előirányzatok – a már kifizetett 41 325 507 EUR előleg levonása után – a fennmaradó összeg Horvátország részére történő kifizetésére kerülnek felhasználásra.

2. INFORMÁCIÓK ÉS FELTÉTELEK

2.1 Horvátország – 2020. december 28-án kezdődött földrengések

2020. december 28-án erős földrengés (5,0 M_L szeizmikus nagyságrendű,² az EMS-skálán pedig VI-VII-es intenzitású³) rázta meg Petrinya térségét, amelynek epicentruma Petrinya városának közelében volt. Ez csak az előrengése volt a másnap bekövetkezett földrengésnek. 2020. december 29-én 6,2 M_L erősségű földrengés rázta meg Petrinya tágabb térségét, amely áldozatokat követelt és jelentős károkat okozott. A leginkább érintett területek Sziszek, Petrinya és Glina városai voltak, a környező falvakkal együtt. Sziszek központjában az épületek 90 %-a sérült meg különböző mértékben. Károlyváros és Zágráb megyében is jelentettek káreseteket. 2020. december 30-án több erős, 2,7 M_L - 5,2 M_L erősségű utórengést regisztráltak. A kezdeti rengések után utórengések sorozata érte az epicentrum területét, és az első hónapokban több mint 4 000 utórengést regisztráltak.

Ezt követően a Horvát Köztársaság az Európai Unió Szolidaritási Alapjából történő pénzügyi támogatás iránti kérelmet nyújtott be a 2020. december 28. és 2021. február 21. között bekövetkezett földrengéssorozathoz kapcsolódóan.

A bizottsági szolgálatok a rendelettel és különösen annak 2., 3. és 4. cikkével összhangban alaposan megvizsgálták a kérelmet. Az értékelés főbb elemeit az alábbiakban ismertetjük.

- (1) 2021. március 18-án a Horvát Köztársaság (a továbbiakban: Horvátország) az Európai Unió Szolidaritási Alapjából (a továbbiakban: EUSZA) nyújtandó hozzájárulás iránti kérelmet nyújtott be a 2020. december 28-án kezdődött földrengéssorozathoz kapcsolódóan.
- (2) A kérelmet a katasztrófa által okozott első káreseményt követő tizenkét héten belül nyújtották be, és a kérelem a rendelet 4. cikkében előírt valamennyi információt tartalmazza.

---

¹ A Tanács 2012/2002/EK rendelete (2002. november 11.) az Európai Unió Szolidaritási Alapjának létrehozásáról (HL L 311., 2002.11.14., 3. o.), az Európai Parlament és a Tanács 2014. május 15-i 661/2014/EU rendeletével (HL L 189., 2014.6.27., 143. o.) és az Európai Parlament és a Tanács 2020. március 30-i (EU) 461/2020 rendeletével (HL L 99., 2020.3.31., 9. o.) módosított szövegváltozatában.

² Az M_L a szeizmikus nagyságrendű vagy a helyi nagyságrendű „Richter”-skála.

³ Európai makroszeizmikus skála.

- (3) A földrengés természeti eredetű, így az EUSZA alkalmazási körébe tartozik.
- (4) A horvát hatóságok a teljes közvetlen kárt 5 508 740 811 EUR-ra becsülték. Ez az összeg Horvátország bruttó nemzeti jövedelmének (GNI) 10,21 %-át teszi ki, és meghaladja az EUSZA igénybeviteléhez szükséges, a „jelentős katasztrófa” küszöbértéket, mely 323 774 millió EUR (Horvátország 2021. évi GNI-jének 0,6 %-a). A katasztrófa ezért „jelentős természeti katasztrófának” minősül, így a rendelet hatálya alá tartozik.
- (5) A Szolidaritási Alapból nyújtandó pénzügyi hozzájárulási összeg kiszámításának alapját a teljes közvetlen kár képezi. A pénzügyi hozzájárulás csak a rendelet 3. cikkében meghatározott szükségintézkedésekre fordítható.
- (6) Kérelmükben a horvát hatóságok részletesen ismertetik a kárt okozó eseményt és a kár jellegét. A 2020. december 29-i, Petrinya tágabb térségét sújtó földrengés 6,2 M_L erősségű volt, és hét halálos áldozatot, több tucatnyi sérültet és jelentős károkat okozott: nagyon nagy területen érezték, többek között Szlovéniában, Bosznia-Hercegovinában és Magyarországon. Ez a földrengés az épületekben nemcsak az epicentrum térségében, hanem Horvátország egész területén igen nagy területen okozott károkat. A 2020. március 22-i zágrábi földrengés által korábban megrongált épületeket is érintette, valamint jelentős és bonyolult erőfeszítést igényelt annak felmérése, hogy keletkeztek-e újabb károk a már eleve veszélyeztetett épületekben. A 4 000 regisztrált utóregés-sorozattal együtt ez a földrengés a modern kori Horvátország legnagyobb földrengés-katasztrófáját eredményezte. 2021. január 4-én a horvát kormány természeti katasztrófát (földrengés) jelentett be Sziszek-Monoszló megye, Zágráb megye és Károlyváros megye területén.
- (7) A becslések szerint a 2020. decemberi földrengéssorozat és az utóregések 1,55 millió embert (ez Horvátország teljes lakosságának több mint egyharmadát jelenti) érintettek a legsúlyosabban. A károsodott lakások leggyakoribb kategóriája a családi otthon volt, mivel ezek alkotják a teljes lakásállomány legnagyobb részét. Az összes károsodott épület 72 %-a a lakásszektorhoz tartozik, a fennmaradó 28 % pedig más ágazatok között oszlik meg. A károsodott lakóépületek 85,25 %-a Sziszek-Monoszló megyében található. Sokan hajléktalanná váltak, mivel a lakásszektorban keletkezett kár nagyobb, mint az összes többi ágazatban együttevve.
- (8) A földrengések jelentős károkat okoztak az oktatási infrastruktúrában (összesen 271 épület károsodott), valamint az érintett közigazgatási egységek építészeti örökségében és kulturális infrastruktúrájában. A legsúlyosabb kár a Sziszek-Monoszló megyei általános kórházban következett be, amely a régió fő egészségügyi szolgáltatója. A földrengés során Sziszekben és Petrinyában szinte valamennyi kórházi épület súlyosan megrongálódott, ami miatt ezek az épületek nem biztonságosak a betegek számára. Összesen 324, az államigazgatási szervek és más intézmények által használt épület rongálódott meg. A megrongálódott épületek közül hat kulturális örökségnek minősül.
- (9) A Bizottság szolgálatai által végzett független értékelés megerősítette az érintett területet, valamint a katasztrófa sújtotta lakosság összlétszámát. Az Európai Bizottság Kopernikusz katasztrófakezelési szolgáltatás gyorsértékelési modulja lehetővé tette a nagyon nagy felbontású műholdas felvételek elemzését. Az elemzés megerősítette a Petrinya, Sziszek és Glina városok épületeiben bekövetkezett károkat, és megerősítette a kérelemben bejelentett károk térbeli megoszlását. A Közös Kutatóközpont által végzett célzott elemzés megállapította, hogy a 2020. március 22-i földrengéshez képest, amelynek epicentruma közelebb volt Zágrábhöz,

a petrinyai földrengés hatása jelentősen nagyobb (majdnem kétszeres) a veszélyeztetett lakosság és a beépített terület tekintetében, de az alacsonyabb újjáépítési költségek és a történelmi értékű épületek alacsonyabb száma miatt ez jelentősen alacsonyabb közvetlen kárösszeget eredményezett. A Bizottság értékelése megerősítette, hogy a teljes közvetlen kár a horvát hatóságok által becsült nagyságrendű volt.

- (10) Horvátország a rendelet 3. cikkének (2) bekezdése szerinti veszélyhelyzeti és helyreállítási intézkedések elszámolható költségeit 1,66 milliárd EUR-ra becsülte és intézkedéstípusokra bontotta. A legnagyobb rész a szükségsszálláshelyekkel (több mint 368 millió EUR), valamint az érintett természeti övezeteknek a talajerózió azonnali hatásainak elkerülése érdekében történő azonnali helyreállításával (több mint 304 millió EUR) és a katasztrófa által sújtott területek azonnali megtisztításával (több mint 228 millió EUR) kapcsolatos költségeket érinti.
- (11) A horvát hatóságok megerősítették, hogy az elszámolható költségeknek nincs biztosítási fedezete.
- (12) 2021. március 18-i kérelmében Horvátország kérte a rendelet 4a. cikkében foglaltak szerinti előleg kifizetését. 2021. június 23-án a Bizottság elfogadta a C(2021) 4648 végrehajtási határozatot, melyben Horvátországnak az EUSZA-ból 41 325 507 EUR előleget ítélt meg, melyet ezt követően kifizetett.
- (13) A katasztrófakockázat-megelőzésre és -kezelésre vonatkozó uniós jogszabályok végrehajtása tekintetében jelenleg nincs folyamatban kötelezettségszegési eljárás az országgal szemben.
- (14) A horvát építési törvény 2019. december 28-án hatályba lépett módosításainak 47a. cikke előírja, hogy hosszú távú stratégiát kell elfogadni az épületállomány helyreállítására vonatkozóan, olyan politikákat és intézkedéseket is beleértve, amelyek hozzájárulnak az épületek élettartamát befolyásoló földrengésekkel kapcsolatos kockázatok elleni védelem fokozásához.

2.2 Következtetés

A fent kifejtett okok miatt a Horvátország által benyújtott kérelemben említett katasztrófa esetében teljesülnek a rendeletben meghatározott feltételek.

3. FINANSZÍROZÁS A 2021. ÉVI EUSZA/SEAR-ALLOKÁCIÓKBÓL

A 2021–2027-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló, 2020. december 17-i (EU, Euratom) 2020/2093 tanácsi rendelet⁴ (a továbbiakban: a többéves pénzügyi keretről szóló rendelet) és különösen annak 9. cikke lehetővé teszi az EUSZA-nak a SEAR-ral összefüggésben történő igénybevételét. Az EUSZA-nak a SEAR-ral összefüggésben történő igénybevételét az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság közötti, a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról,⁵ valamint az új saját forrásokról és az új saját források bevezetésére irányuló ütemtervről szóló, 2020. december 16-i Intézményközi Megállapodás (a továbbiakban: az intézményközi megállapodás) 10. pontja határozza meg.

⁴ HL L 433I., 2020.12.22., 11. o.

⁵ HL C 433I., 2020.12.22., 28. o.

Mivel az EUSZA létrehozásának meghatározó oka a szolidaritás, a Bizottság azt az álláspontot képviseli, hogy a támogatást progresszív alapon kell nyújtani. Ez azt jelenti, hogy – a bevett gyakorlatnak megfelelően – az EUSZA igénybevételét kiváltó „jelentős természeti katasztrófa” küszöbértékét (azaz a 2011. évi árakon számított GNI 0,6 %-a, illetve 3 milliárd EUR közül az alacsonyabb összeget) meghaladó kárrészre magasabb támogatási intenzitást kell alkalmazni, mint a küszöbértéket nem meghaladó kárrészre. A jelentős katasztrófák esetén odaítélt támogatás meghatározásához a küszöbérték alatt a teljes közvetlen kár 2,5 %-át, a küszöbérték feletti részre pedig a teljes közvetlen kár 6 %-át használják.

A hozzájárulás nem haladhatja meg a támogatható intézkedések becsült összes költségét. A támogatást az EUSZA-ról szóló 2002–2003-as éves jelentésben meghatározott, és a Tanács és az Európai Parlament által elfogadott módszer alapján számítják ki.

A Horvátország által benyújtott kérelem és a teljes közvetlen kár becsült összértéke alapján az EUSZA-ból nyújtandó pénzügyi hozzájárulás a következő:

<i>A katasztrófa minősítése</i>	<i>Teljes közvetlen kár (EUR)</i>	<i>Az alkalmazott „jelentős katasztrófa” küszöbérték (EUR)</i>	<i>A közvetlen kár 2,5 %-a a „jelentős katasztrófa” küszöbértékig</i>	<i>A közvetlen kár 6 %-a a „jelentős katasztrófa” küszöbértékig</i>	<i>A javasolt támogatás teljes összege</i>	<i>Kifizetett előleg</i>
<i>Jelentős</i>	5 508 740 811	323 774 000	8 094 350	311 098 009	319 192 359	41 325 507

A többéves pénzügyi keretről szóló rendelet 9. cikkének (2) bekezdésével összhangban a SEAR éves felső határa 2018-as árakon összesen 1 200 000 000 EUR, folyó árakon pedig 1 273 450 000 EUR. A többéves pénzügyi keretről szóló rendelet 9. cikkének (4) bekezdése előírja, hogy az évente szeptember 1-jéig a SEAR keretében rendelkezésre álló összeg fennmaradó része a SEAR valamennyi komponense keretében nyújtható támogatások céljára felhasználható. Ezenkívül, a többéves pénzügyi keretről szóló rendelet 9. cikkének (4) bekezdésével összhangban a SEAR 2021. évi teljes allokációjának 25 %-át (folyó árakon 318 362 500 EUR-t) 2021. október 1-jéig meg kellett tartani, és ettől az időponttól kezdve elérhetővé kellett tenni a SEAR valamennyi komponense számára.

Egy 2021. évi, korábbi igénybevételi határozatot⁶ követően az EUSZA-t már igénybe vették összesen 484 199 841 EUR összegben, Görögországnak és Franciaországnak természeti katasztrófákkal kapcsolatban, valamint 20 tagállamnak és csatlakozásra váró országnak népegészségügyi szükséghelyzettel kapcsolatban nyújtandó segítség céljából.

Ezért az EUSZA keretében történő igénybevételre jelenleg rendelkezésre álló maximális összeg 359 968 632 EUR, amely elegendő az ezen igénybevételi határozat szerinti igények fedezésére.

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/885 határozata (2021. május 20.) a Görögországnak és Franciaországnak természeti katasztrófákkal kapcsolatban, valamint az Albániának, Ausztriának, Belgiumnak, Csehországnak, Észtországnak, Franciaországnak, Görögországnak, Horvátországnak, Írországnak, Lettországnak, Litvániának, Luxemburgnak, Magyarországnak, Montenegronak, Németországnak, Olaszországnak, Portugáliának, Romániának, Spanyolországnak és Szerbiának népegészségügyi szükséghelyzettel kapcsolatban nyújtandó segítség céljából az Európai Unió Szolidaritási Alapjának igénybevételéről.

Az EUSZA-ból jelenleg rendelkezésre álló összeg:	
A 2021. évi SEAR-allokáció	<i>1 273 450 000 EUR</i>
Plusz a fel nem használt és 2021-re átvitt, 2020. évi EUSZA-allokáció összege	<i>47 981 598 EUR</i>
Mínusz az EUSZA-ból 2021-ben már igénybe vett összeg	<i>- 484 199 841 EUR</i>
Mínusz a SEAR más komponensei által már igénybe vett összeg	<i>- 477 263 125 EUR</i>
A SEAR-ból igénybevételre rendelkezésre álló összeg	<i>359 968 632 EUR</i>
A Horvátország számára igénybe venni javasolt teljes összeg	<i>319 192 359 EUR</i>
A SEAR-ból 2021 végéig rendelkezésre álló fennmaradó összegek	<i>40 776 273 EUR</i>

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS HATÁROZATA

a Horvátországnak a 2020. december 28-án kezdődött földrengéssorozattal kapcsolatban nyújtandó segítség céljából az Európai Unió Szolidaritási Alapjának igénybevételéről

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az Európai Unió Szolidaritási Alapjának létrehozásáról szóló, 2002. november 11-i 2012/2002/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 4. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság közötti, a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról, valamint az új saját forrásokról és az új saját források bevezetésére irányuló ütemtervről szóló, 2020. december 16-i Intézményközi Megállapodásra² és különösen annak 10. pontjára,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) Az Európai Unió Szolidaritási Alapjának (a továbbiakban: az alap) célja, hogy az Unió gyors, hatékony és rugalmas módon legyen képes a veszélyhelyzetekre reagálni és kifejezni szolidaritását a jelentős vagy regionális természeti katasztrófák, illetve a jelentős népegészségügyi szükséghelyzet sújtotta régiók lakosságával.
- (2) Az alapból származó pénzügyi hozzájárulás nem haladhatja meg az (EU, Euratom) 2020/2093 tanácsi rendelet³ 9. cikkében meghatározott felső határokat. A többéves pénzügyi keretről szóló rendelet 9. cikkének (2) és (4) bekezdésével összhangban, valamint figyelembe véve a szolidaritási és sürgősségisegély-tartalékból 2021-ben történt korábbi igénybevételeket, az alap által igénybe vehető maximális összeg 359 968 632 EUR, amely elegendő az ezen igénybevételi határozat szerinti igények fedezésére.
- (3) Horvátország a 2020. december 28-án kezdődött földrengéssorozatot követően 2021. március 18-án kérelmet nyújtott be az alap igénybevételére.
- (4) A Horvátország által benyújtott kérelem eleget tesz az alapból származó pénzügyi hozzájárulás meghatározására vonatkozóan a 2012/2002/EK rendelet 2. és 4. cikkében megállapított követelményeknek.
- (7) Az alapot tehát a Horvátország részére nyújtandó pénzügyi hozzájárulás érdekében igénybe kell venni.

¹ HL L 311., 2002.11.14., 3. o.

² HL L 433I., 2020.12.22., p. 28.

³ A Tanács (EU, Euratom) 2020/2093 rendelete (2020. december 17.) a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről (HL L 433I., 2020.12.22., 11. o.).

- (8) Az alap igénybevételéhez szükséges idő minimálisra csökkentése érdekében ez a határozat az elfogadásának napjától alkalmazandó,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az Európai Unió 2021-as pénzügyi évre vonatkozó általános költségvetésének keretein belül az Európai Unió Szolidaritási Alapjából Horvátország részére 319 192 359 EUR összeg igénybevételére kerül sor kötelezettségvállalási és kifizetési előirányzatok formájában, amely összeg 41 325 507 EUR-t tartalmaz előlegként.

3. cikk

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján lép hatályba.

Ezt a határozatot ... [az elfogadás dátuma]** -tól/-től kell alkalmazni*.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről

a Tanács részéről

** A dátumot a Parlament illeszti be a határozatnak a Hivatalos Lapban való kihirdetését megelőzően.